

Ny 130 kV dubbelledning mellan stamnätstation Tovåsen i Ljusdals kommun, Gävleborgs län och Alby i Ånge kommun, Västernorrlands län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om nätkoncession för linje

December 2023

Projektorganisation

Ellevio AB
115 77 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare: Hans Gleimar
Samordnare tillståndsfrågor: Sofia Miliander

Underlag

NEKTAB, Nordisk ElkraftTeknik AB
Flöjelbergsgatan 20 C
431 37 Mölndal
www.nektab.se

Uppdragsledare/ Handläggare tillstånd:
Handläggare teknik:

2023-12-22

2023-104530-0001

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Syfte	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelser och kommuner	5
3.2	Övriga myndigheter	12
3.3	Nätägare / Radiolänksoperatörer	14
3.4	Övriga organisationer och föreningar	15
3.5	Fastighetsinnehavare	16

2023-12-22

2023-104530-0001

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Ellevio har fått i uppdrag att bygga en ny 130 kV dubbelledning mellan ny regionnätsstation Alby och stamnätsstation Tovåsen för att möjliggöra ett nytt industriområde med elintensiva verksamheterna i Alby. Ledningen blir ca 21 km lång och belägen i Ånge och Ljusdals kommuner, Västernorrlands och Gävleborgs län.

1.2 Syfte

Syftet med denna samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse.

Denna samrådsredogörelse utgör underlag för koncessionsansökan.

2 Samrådets genomförande

Samrådet genomfördes som ett avgränsningssamråd med bred samrådskrets då Ellevio bedömde att projektet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Under vecka 11 2023 skickades en samrådsinbjudan med samrådsunderlag ut till myndigheter och särskilt berörda parter enligt lista nedan. Under samma vecka skickades även en samrådsinbjudan till berörda fastighetsägare, med information om var fullständigt samrådsunderlag fanns att hämta (ellevio.se/samrad). Underlaget kunde även fås per post vid förfrågan. Den 31 mars 2023 sattes en kungörelse in i tidningen Ljusdalsposten.

Samrådet pågick till och med den 19 april 2023. Samrådsunderlaget fanns tillgängligt på Ellevios webbsida, ellevio.se/samrad under hela samrådsperioden.

Följande intressenter bjöds in till samråd:

Myndigheter	
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	Länsstyrelsen Västernorrlands län
Ljusdals kommun	Ånge kommun
Försvarsmakten	Strålsäkerhetsmyndigheten
Trafikverket	Skogsstyrelsen
Elsäkerhetsverket	Luftfartsverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	Statens geotekniska institut (SGI)
Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)	Post- och telestyrelsen
Sametinget	
Organisationer och Föreningar	
Friluftsrämjandet Ljusdal	Naturskyddsföreningen Gävleborg
Friluftsrämjandet Ånge	Naturskyddsföreningen Västernorrland
Medelpads Ornitologiska Förening	Lantbrukarnas Riksförbund
Gävleborgs Ornitologiska Förening	Ånge flygklubb
Älgförvaltningsområde Ljusdal-Ramsjö	Svenska Turistföreningen

Älgförvaltningsområde Norra Hälsingland	Svenska Samernas Riksförbund (SSR)
Nätägare	
Svenska kraftnät	Skanova
Härjeåns Nät	Sundsvall Elnät AB, Sundsvall Energi AB, Servanet AB
Vattenfall Eldistribution AB	E.ON Energidistribution (Elnät) E.ON Energi lösningar (Värme)
Företag	
Svegs flygplats	RWE Renewables Sweden AB
Övriga	
Fastighetsägare inom ca 200 - 300 meter från planerad sträckning	Jiingevaerie sameby

3 Yttranden och bemötanden

Nedan redovisas de intressenter som inkommit med yttrande.

3.1 Länsstyrelser och kommuner

3.1.1 Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen i Gävleborgs län inkom 23-05-05 med ett yttrande (Dnr 407-2151-2023).

Generella synpunkter

Med hänsyn till samrådsunderlaget och att den största delen av sträckan redan gått igenom en koncessionsprocess och resterande sträcka följer befintlig ledningsgata har länsstyrelsen inget att erinra mot det val som gjorts, avseende förordat sträckningsalternativ. Detta förutsatt att man kan undvika att påverka det blivande naturreservatet vid Juån.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) ska redogöra och motivera val av ledningsstråk. Det ska tydligt framgå hur skyddsvärda natur- och kulturmiljöer ska undvikas. Där det inte är möjligt att helt undvika särskilt skyddsvärda miljöer ska MKB:n redovisa hur man, genom detaljprojektering, ska minimera påverkan på miljöerna.

Länsstyrelsen anser att de i samrådsunderlaget föreslagna skadeförebyggande åtgärderna är bra och bör skrivas in i kommande MKB.

MKB:n ska tydligt beskriva vilken hänsyn koncessionshavaren avser vidta, dels vid byggandet av ledningen, men även vid återkommande röjnings- och underhållsarbeten. Länsstyrelsen vill understryka vikten av god planering och miljöhänsyn vid alla framtida röjnings- och underhållsåtgärder för att undvika skador på utpekade natur- och kulturmiljöintressen samt minimera verksamhetens miljöpåverkan.

Naturmiljö

Länsstyrelsen påpekar att ledningen går förutom över ”Juån” intill våtmarksområdet

”Storflon” samt ”Skvalrännor på Kaffepannberget”, vilket är skyddsvärda lämningar från inlandsisen. MKB:n bör redovisa vilka av länsstyrelsens naturvårdsobjekt som ligger inom arbetsområdet, vilka objekt som kan undvikas genom detaljprojektering och vilka försiktighetsåtgärder som ska vidtas för att undvika risk för påverkan.

Utöver att helt undvika de känsligaste miljöerna bör man fundera på hur olika delar av sträckningen nås vid byggnation och underhåll.

Natura 2000 samt kommande naturreservat

I MKB:n bör förutom vilka försiktighetsåtgärder som ska vidtas för att inte riskera att skada uppstår på Natura 2000-området Juån också redovisa hur man ska undvika skada på det område som omfattar det kommande naturreservatet. Avtal om intrångsersättning finns med skogsbolaget SCA om att inte avverka och reservatbeslut är planerat att tas under 2023. Länsstyrelsen vill att Ellevio i MKB:n redovisar hur man planerar att undvika påverkan på det blivande reservatet t.ex. genom användning av höga stolpar och långa spann för att få ledningen att gå över trädnivå.

Om försiktighetsåtgärder tas som innebär att ingen ledningsgata är nödvändig genom det blivande reservatet bedömer länsstyrelsen preliminärt att Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap 28a § miljöbalken inte krävs.

Hänsyn till vatten och våtmarker

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att ledningen korsar ett vattendrag som rinner genom Östavalls vattenskyddsområde. Arbetet får inte bryta mot områdets föreskrifter. Vattenskyddshandläggare på länsstyrelsen har inte varit med i detta yttrande och behöver vid behov kontaktas separat.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att tillräckliga försiktighetsåtgärder vidtas för att undvika körskador från arbetsmaskiner både i samband med byggnation och vid röjnings- och underhållsåtgärder.

Försiktighetsmått rörande hänsyn till vatten och våtmarker ska finnas med i kommande MKB, till exempel en beskrivning av vilka försiktighetsåtgärder man kommer att vidta vid placering av stolpar samt tidpunkt för genomförandet.

Åtgärder som kräver körning med motorfordon på våtmarker ska utföras så att markskador undviks, exempelvis genom att körning endast utförs på tjälad mark eller att andra lämpliga skadeförebyggande åtgärder har vidtagits. Arbetsfordon ska till inte köras i eller genom vattendrag. Vid passage av vattendrag ska befintliga eller temporära broar användas. När temporära broar används ska dessa tas bort snarast efter att respektive åtgärd är utförd. Stockar, grenar eller risk som kan riskera att orsaka vandringshinder för fisk ska inte lämnas kvar i vattnet. En minst tio meter bred skyddszon med lägre träd och buskar ska lämnas orörd i anslutning till vattendrag och våtmarker.

Påverkan på fågellivet

Ellevio har inför avgränsningssamrådet varit i kontakt med länsstyrelsen angående planerade fågelinventeringar. Länsstyrelsen håller med Ellevio att det är rimligt att det inte krävs en ny allmän linjetaxering för fåglar efter sträckan då det gjordes en sådan 2018 för en delsträcka och att sträckan Östavall-Alby går parallellt med befintlig ledning.

Länsstyrelsen anser att bolaget ska beskriva ledningens konsekvenser för fågellivet, samt planerade hänsynsåtgärder i kommande MKB. Med utgångspunkt från befintlig kunskap, resultatet från fågelinventeringen, samt topografin i området ska det anges förslag på vilka skyddsåtgärder som kan behöva vidtas för att minimera riskerna för påverkan på fågellivet. Skyddsåtgärder kan t.ex. innebära att ledningen förses med fågelavvisare längs sträckor där det finns förhöjd risk att fåglar kolliderar med ledningen och/eller att anläggningsarbeten undviks under förekommande fåglars häckningstid, vilket sökande också anger som hänsynsåtgärd i samrådsunderlaget.

Om fågeldata hämtas från Artdatabanken ska behörighet anges för den som sökt ut data för att säkerhetsställa att inga uppgifter förbisetts. Risker för indirekt eller direkt påverkan på vilda fåglar som är markerade med B i artskyddsförordningens bilaga 1, är rödlistade eller har nedåtgående trend, ska utredas och redovisas i MKB:n.

Hänsyn till övriga arter

En ledningsgata av den här storleksordningen innebär en stor exploatering av skogsmark och negativa effekter för den biologiska mångfalden kopplat till skogsmiljöer då skog inte tillåts växa upp igen. Ledningsdragnings innebär även kanteffekter över en stor yta samt fragmentering av skogslandskapet. Även om det är fråga om mindre områden är det viktigt att i möjligaste mån undvika skogsbrukets frivilliga avsättningar och områden med höga naturvärden eftersom de är viktiga för den biologiska mångfalden i skog. Detta gäller även i de små rester av biologisk värdefull skog där ett flertal rödlistade arter har påträffats. Dessa områden utgör viktiga livsmiljöer i ett hårt brukat landskap och är viktiga som spridningskällor till omgivande skogsmiljöer. Länsstyrelsen anser därför att man i största möjliga mån ska undvika dessa miljöer t.ex. genom anpassade stolplaceringar och nyttja längre spann för att slippa avverkning.

Inventering av övriga arter

Länsstyrelsen anser att det i MKB:n ska finnas med en tydlig redovisning på karta av naturvårdsarter. Särredovisa det som är känt sedan tidigare (från Artportalen) och det som har hittats vid inventeringen. Observerade arter som är skyddade eller rödlistade ska redovisas med en noggrannhet som minst motsvarar naturvårdesobjektets utbredning. Detta görs av utföraren av NVI:n.

Vid eventuell fördjupad artinventering ska det redovisas hur bolaget har kommit fram till att en fördjupad inventering av en viss art behövs eller inte och för vilken sträcka bolaget har gjort en fördjupad artinventering. Det bör redovisas vilka olika områden, t.ex. vilka våtmarker, som har inventerats samt resultatet av inventeringen. Risker för indirekt eller direkt påverkan på arter som är markerade med N eller n i artskyddsförordningens bilaga 1, ska utredas och redovisas i MKB:n.

Observationer av naturvårdsarter ska registreras i Artportalen, **oavsett** naturvårdsart.

Rennäring

Ellevio anger att de ska utreda rennäringens intresse genom samråd med Jiingevaerie sameby. Länsstyrelsen anser att samebyns uttalanden ska redogöras för i MKB:n.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen bedömer att en arkeologisk utredning behöver genomföras inom de tidigare ej utredda områdena.

En arkeologisk utredning motsvarande en steg 1-utredning kan genomföras som en s.k. frivillig utredning men Länsstyrelsen ser helst att utredningen beslutas av Länsstyrelsen.

Stigfinnaren arkeologi och kulturhistoria AB genomförde en arkeologisk utredning steg 1 inom delar av den nu aktuella sträckningen. Stigfinnaren påträffade inga ytor som var intressanta för en arkeologisk steg 2-utredning.

Länsstyrelsen kommer därför inte att ställa krav på att en steg 2 utredning ska genomföras inom det tidigare utredda området.

Ellevios bemötande

Naturmiljö

I MKB redovisas vilka naturvårdsobjekt som berörs av sökt alternativ. I detaljkartan, bilaga 9 till MKB:n, redovisas naturvårdsobjekt kända sedan tidigare och de som identifierats vid NVI. Sträckningen har lagts utanför *Storflon* och *Skvalrännor på kaffepannberget* går precis i kanten på sökt alternativ och kan undvikas vid detaljprojektering.

Hur sträckningen och dess stolpplatser nås vid byggnation och underhåll tas fram vid projektering och entreprenad. MKB:n beskriver det generella tillvägagångssättet och de skyddsåtgärder som tas för att undvika påverkan på känsliga miljöer.

Natura 2000 samt kommande naturreservat

I MKB kapitel 6.3.2 beskrivs de skadeförebyggande åtgärderna för Juån Natura 2000 samt blivande naturreservat som planeras för att undvika skada. Inga stolpar kommer att placeras inom Natura 2000 eller blivande naturreservat och extra höga stolpar och anpassad stolptyp kommer att användas, för att möjliggöra mer vegetation under faslinorna. I och med trädens höjd är det dock inte möjligt att helt undvika avverkning för skogsgatan på 36-40 meter inom detta område. Det skulle kräva upp emot 100 m höga stolpar vilket inte bedöms som rimligt.

Ett separat Natura 2000-samråd är inskickat till Länsstyrelsen i Västernorrlands län i maj 2023. Syftet med det samrådet är att förtydliga ledningens påverkan på det berörda Natura 2000-området och få Länsstyrelsens bedömning av om tillståndsansökan för Natura 2000 krävs för planerad ledning. Länsstyrelsen har dock ännu inte kommit md något yttrande (2023-12-19).

Hänsyn till vatten och våtmarker

Vid detaljprojektering ska stolpar placeras så att ingen schaktning behöver ske i närheten av vattendraget som rinner ned mot Östavalls vattenskyddsområde (grundvattentäkt).

Skyddsområdet ligger ca 850 m ifrån ledningssträckningen. Med de skyddsåtgärder som planeras för vattendrag generellt och som beskrivs i MKB:n bedöms det inte uppstå några konsekvenserna på vattentäktens vattenkvalitet.

Vid passage av alla vattendrag ska tillfälliga eller permanenta broar användas. När arbetet är klart kommer tillfälliga broar avlägsnas. Vissa passager kan komma att bedömas som lämpliga att ha kvar som farbara även under driftskedet. Om så, kommer en ansökan om vattenverksamhet lämnas in till länsstyrelsen för att få anlägga en permanent överfart med trumma.

Lägre buskage i strandzonen, som inte utgör någon elsäkerhetsrisk, ska ej avverkas utan lämnas kvar för att bibehålla skuggeffekt. Med strandzon avses en tio meter bred zon. Avverkningsrester får ej att lämnas kvar i bäckar.

Körning på våtmarker ska endast ske om minsta möjliga grad av körskador säkerställs. Detta ska göras genom att anpassa tidpunkten, maskinval och metoder till gällande förutsättningar. Om möjligt undviks körning på mark med dålig bärighet mellan två intilliggande stolpplatser genom att tillfart till stolpplatserna sker från olika håll.

MKB beskriver utförligare ledningens påverkan, skadeförebyggande åtgärder och konsekvensbedömning som Ellevio tar kring arbeten vid vatten.

Påverkan på fågellivet

MKB beskriver i 6.3.1 de utförda inventeringar som gjorts, de fåglar som identifierats samt bedömd påverkan. I MKB 6.3.2 beskrivs sedan de skadeförebyggande åtgärder som vidtas för att minska påverkan på fågelarter.

Hänsyn till övriga arter

Sökt alternativ har lagts för att i möjligaste mån undvika fynd av skyddade eller rödlistade naturvårdsarter. I MKB kapitel 6.3.2 beskrivs de skyddsåtgärder som vidtas för att undvika påverkan på naturvårdsarter. I detaljprojektering tas hänsyn till identifierade naturvårdsarter genom anpassad stolpplacering.

Ellevio har justerat alternativet för att undvika påverkan på skogsbrukets frivilliga avsättningar.

Inventering av övriga arter

Karta över naturvårdsarter finns i de naturvärdesinventeringar som genomförts och är som bilaga till MKB. I MKB beskrivs de arter som identifierats inom sökt alternativ, det habitat de växer i, bedömd påverkan samt skadeförebyggande åtgärder.

Rennäring

Jiingevaerie sameby har fått samrådsunderlag men inte inkommit med något yttrande. Kontakt med samebyn kommer tas i detaljprojektering samt inför avverkning och byggnation.

Kulturmiljö

Innan eller i samband med detaljprojekteringen kommer en steg 1 utredning kommer att göras på de sträckor som inte redan utretts.

3.1.2 Länsstyrelsen Gävleborg

Länsstyrelsen i Gävleborgs län inkom 223-04-19 med ett yttrande med Dnr 2247-2023.

Allmänna frågor

En mindre del av den totala sträckan ligger inom Gävleborgs län. Länsstyrelsen Gävleborg yttrar sig enbart om denna sträcka. Kommande MKB bör redovisa total sträcka i respektive län.

Planförhållanden

Förordad ledningssträcka berör inte något planlagt område. Ledningslokalisering strider inte mot gällande översiktsplan.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen vill påminna om att det ska genomföras en arkeologisk utredning av sträckorna inom Gävleborgs län.

Natur

Länsstyrelsen noterar att inga naturreservat eller Natura 2000-områden berörs inom Gävleborgs län. Vidare påpekar Länsstyrelsen att NVI:ns naturvärdesobjekt 1, 2, med högt naturvärde och 3, med påtagligt naturvärde återfinns i Gävleborgs län. Objekt 1 och 2 visar främst att det finns flera arter av lavar i områdena men även lummer, mossor liksom mark- och vegetationsstrukturer som är viktiga för biologisk mångfald.

Artskydd

Ingen av lavarna eller mossorna som har påträffats i Gävleborgs län under genomförd NVI är någon av de fridlysta arterna. Däremot nämns det att det finns revlumner i området att ta hänsyn till utifrån fridlysningsbestämmelserna. Eftersom arten är fridlyst behöver det även framgå hur förekomsten påverkas mer specifikt och om artinriktade skyddsåtgärder behövs.

Länsstyrelsens synpunkter på planerade fågelinventeringar begärdes av Ellevio strax innan det formella samrådet (diarienummer 1796-2023). I samrådsunderlaget har det nu tydliggjorts att de föreslagna inventeringarna kommer utföras.

Länsstyrelse påpekar att det i förstudien av fågelfaunan (Calluna, bilaga 5 till MKB:n), rekommenderas att projektet generellt bör ha ett skyddsavstånd på 1 km från känt fiskgjusebo, men att i samrådsunderlaget ser ut att vara ca 500 m från ledningen. Länsstyrelsen anser att verksamhetsutövaren ska beakta skyddsavståndet om 1 km till fiskgjuseboet i kommande samrådshandlingar.

Länsstyrelsen ser positivt på planerade inventeringar och skrivelsen om att det ska ligga till grund för förslag till vidare skyddsåtgärder. Länsstyrelsen anser att underlagen om fridlysta arter som identifieras också bör beskrivas och bedömas utifrån förbuden i artskyddsförordningens bestämmelser i kommande samrådsunderlag och MKB. Det behöver tydliggöras vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga av hänsyn till skyddade arter med stöd av de utredningar som har eller ska utföras samt vilka skyddsåtgärder som verksamhetsutövaren kommer att vidta.

Övriga upplysningar

Länsstyrelsen påpekar att verksamheter och åtgärder som prövas enligt annan lag kan behöva anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om samrådsförfarandet inte kan ske inom ramen för den andra lagens bestämmelser. Sökande bör bestämma redan i tidigt skede om man avser att uppfylla kraven i 12 kap. 6 § miljöbalken i koncessionsansökan och MKB (kräver en ganska stor detaljeringsgrad om till exempel skyddsåtgärder och markanspråk), eller om sökanden avser anmäla det separat till Länsstyrelsen inför byggstart av ledningen.

Följdverksamheter eller underhållsåtgärder, exempelvis anläggande av arbetsvägar, kantträdsavverkning eller breddning av ledningsgata, som inte har behandlats i den ursprungliga prövningen kan behöva anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om naturmiljön kan komma att väsentligt ändras. Om en följdverksamhet är anmälnings- eller

tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken behövs ingen anmälan enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Åkerholmar, öppna diken, alléer med flera små biotoper i odlingslandskapet är biotopskyddade och dispens kan krävas för åtgärder i dem som kan skada naturmiljön i biotoperna. Enligt 7 kap. 11 § miljöbalken (1998:808) får man inte bedriva verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön inom ett biotopskyddsområde. Om det finns särskilda skäl får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet.

Ellevios bemötande

Allmänt

MKB redovisar hela ledningsträckningen och av kartan på figur 4 framgår vilken del som är inom Gävleborgs län. Ledningen går ca 2,7 km inom Gävleborg.

Kulturmiljö

Innan eller i samband med detaljprojekteringen kommer Ellevio att göra en steg 1 utredning i den del som går inom Gävleborgs län.

Natur

Artskydd

Två fridlysta arter har identifierats under naturvärdesinventeringen (blåsippa och revlumner, båda livskraftiga). En fridlyst art är rapporterad på artportalen inom sökt alternativ (jungfru marie nycklar, livskraftig) Skada på fridlysta arter kommer i första hand undvikas genom att hänsyn tas till förekomsterna vid stolpplacering i detaljprojekteringen och genom att förekomsterna markeras upp i fält så att arbetsmaskinerna undviker dem under byggnation. Om skada ej går att undvika kommer en artskyddsutredning göras och vid behov dispens sökas. Skadeförebyggande åtgärder beskrivs i kapitel 6.3.2 i MKB.

Vad gäller fiskgjusebo har sträckningen justerats sedan samrådet för att hålla längre avstånd från boet. Sökt alternativ håller ett längre avstånd än Calluna rekommendation i rovfågelinventeringen, vilket är ett avstånd om 300 meter.

Om ett längre avstånd skulle hållas till boet kommer ett klass 1-område påverkas (Barnnaturauskog utmed bäck). Det bedöms som ett sämre alternativ.

Övriga upplysningar

Ellevio noterar Länsstyrelsens synpunkter.

Utgångspunkten är att inga ytterligare samråd sker i aktuellt ärende inför byggnation. Dock kan det i vissa fall under projekteringen eller inför byggnation uppdagas att det exempelvis behövs en tillfartsväg som inte beskrivits i MKB:n. I de fall detta innebär en väsentlig ändring av naturmiljön kommer ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken genomföras med länsstyrelsen. Skogliga underhållsåtgärder anmäls för samråd enligt 12:6 MB.

Då aktuell ledningssträcka går genom skogsmark berörs inga generella biotopskydd (återfinns inom öppet odlingslandskap).

3.1.3 Ånge kommun

Ånge kommun inkom 2023-04-19 med ett yttrande där de meddelar att Ånge kommun har samordnat synpunkterna från kommunen, men har inga invändningar eller saknar något speciellt utan bedömer att underlagen innehåller tillräckliga uppgifter inför samrådet.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar kommunens synpunkter. Ellevio har efter samrådet kontaktat kommunen och frågat om de hade några mer synpunkter och fått till svar att kommunen inte hade några specifika synpunkter utan tycker att underlagen är bra nog.

3.1.4 Ljusdals kommun

Ljusdal kommun inkom 2023-05-09 med ett yttrande med dnr KS 00251/2023. Kommunen skriver att enligt samrådsunderlagen bedöms att största möjliga hänsyn tagits till känd bebyggelse, infrastruktur, samhällsintressen samt natur- och kulturmiljöintressen. Kommunen ser det positivt att förordad sträckning utgår från befintlig ledningsgata i så stor utsträckning som möjligt och att ny dragning går i närheten av befintlig.

Utpekad dragning går inte igenom någon detaljplan och bedöms inte påverka översiktsplanens (eller dess tillägg/fördjupningars) intentioner.

Kommunen har inga övriga synpunkter.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar kommunens synpunkter.

3.2 Övriga myndigheter

3.2.1 Försvarsmakten

Försvarsmakten inkom 2023-04-13 med ett yttrande med dnr FM2023-8855:5. Försvarsmakten meddelar att de har inget att erinra i rubricerat ärende.

3.2.2 Trafikverket

Trafikverket inkom 2023-04-19 med ett yttrande med dnr TRV 2023/34460. Trafikverket hänvisar till allmänna riktlinjer och regler för kraftledning i närheten av väg och järnväg

Trafikverket påpekar även att kontakt ska tas med berörda vägföreningar om enskilda vägar berörs.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar Trafikverkets synpunkter. Projektering och byggnation kommer att göras i enlighet med Trafikverkets riktlinjer. Samtliga berörda fastighetsägare har fått samrådsunderlaget och ombetts vidarebefordra samrådsunderlaget till arrendatorer och andra eventuella nyttjanderättshavare.

3.2.3 Elsäkerhetsverket

I ett yttrande daterat 2023-04-17 med dnr 23EV1811 meddelar Elsäkerhetsverket att de har tagit del av föreliggande samrådsunderlag och har inga synpunkter i detta skede av tillståndsprocessen.

3.2.4 Luftfartsverket

I ett yttrande daterat 2023-04-03 med dnr D-2023-018881 meddelar Luftfartsverket att de inte har något att erinra mot kraftledningen.

LFV påpekar dock att de inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. På grund av nytillkomna satellitbaserade inflygningsprocedurer på Sveriges flygplatser har LFV utökat influensområdet för hinderytor till 60 km från flygplats för att även täcka in de hinderytor som är förknippade med dessa procedurer.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar Luftfartsverket synpunkter. Svegs flygplats ligger cirka 70 km från sträckningen. Svegs flygplats och Ånge Flygklubb har varit med i samrådskretsen. Dessa har dock inte inkommit med något yttrande.

3.2.5 Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)

SGU meddelar 2023-03-22 i ett e-post med dnr 33-605/2023 att de i detta samrådsskede för infrastrukturprojekt inte ger ett plats specifikt yttrandeärendet, men hänvisar till sin checklista för planering av infrastrukturprojekt.

Ellevios bemötande

Ellevio har vid genomgång av checklistan inte hittat några intressekonflikter med aktuellt projekt.

3.2.6 Statens Geotekniska Institut (SGI)

SGI inkom 2023-04-19 med ett yttrande med dnr 5.3.2.-2303-0392.

SIG noterar att områden med "förutsättningar för skred i finkornig jordartenligt SGU:s kartvisare" beaktats. SGI välkomnar den uppgiften.

Däremot vill SGI även påminna om att borttagning av vegetation i ledningsgator, för arbetsytter eller annan exploatering, i eller ovanför brant sluttande morän- eller friktionsjordsterrang, kan påverka områdets stabilitet eller känslighet för erosion (vilket kan leda till ras eller skred). SGI rekommenderar att inför projekteringen bör frågan om behov och omfattning av geotekniska utredningar bedömas av geotekniskt sakkunnig.

För en översiktlig kontroll av övergripande förutsättningar finns en myndighetsgemensam GIS-produkt och "Vägledning, kartunderlag om ras, skred och erosion".

SGI rekommenderar att inför projekteringen bör frågan om behov och omfattning av geotekniska utredningar bedömas av geotekniskt sakkunnig.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar SGI:s synpunkter. Geoteknisk- och geohydrologisk undersökning kommer utföras vid varje stolpplats under detaljprojekteringen för att närmare klarlägga markförhållandena och eventuella risker som behöver hanteras.

3.2.7 Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

SSM inkom 2023-04-14 med ett yttrande med dnr SSM2023-2300. SSM anser att magnetfältsnivåerna bör redovisas i framtida miljökonsekvensbeskrivning för närliggande bostäder och andra platser där människor vistas varaktigt där magnetfältsnivån förväntas bli förhöjd.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar SSMs synpunkter. Magnetfältets utbredning redovisas i MKB, kapitel 6.6.2.

3.2.8 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB meddelar i ett e-post 2023-03-31 med dnr 2023-04745 att de har inget att invända mot etablering av planerad luftledning i området.

3.2.9 Naturvårdsverket

Naturvårdsverket meddelar i ett e-post 2023-04-03 att de avstår från att yttra sig i rubricerat ärende.

3.2.10 Sametinget

Sametinget meddelade i ett e-post 2023-04-18 med dnr 5.2.2-2023-522 att de avstår från att yttra sig i ärendet, men förutsätter att fortsatt dialog sker med berörd sameby.

Ellevios bemötande

Jiingevaerie sameby fick inbjudan till samrådet i detta projekt men lämnade inget yttrande. Samebyn har inte haft några invändningar mot angränsande ledningsprojekt och antas därmed inte heller ha några invändningar mot detta ledningsprojekt. Samebyn kommer kontaktas inför avverkning och byggnation.

3.2.11 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen inkom med ett yttrande 2023-04-19, dnr 2023/1056.

Skogsstyrelsen skriver att om åtgärder berör biotopskydd bildat av Skogsstyrelsen gäller nedanstående: I ett biotopskyddsområde är det förbjudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Skogsstyrelsen upplyser även om att sträckningen om berör naturvårdsavtal/höga naturvärden bör påverka på miljövärden minimeras så mycket som möjligt.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar Skogsstyrelsens synpunkter. Sträckningen berör varken biotopskyddat område eller naturvårdsavtal.

3.3 Nätägare / Radiolänksoperatörer

3.3.1 Härjeåns Nät AB

Härjeåns Nät AB inkom med ett yttrande 2023-05-02. Härjeåns nät ser att planerad ledning har en sträckning mellan Östavall och Alby som kommer att gå parallellt med deras befintliga 20kV ledningar. Med tanke på att planerade ledningar kommer att bära mycket stor ström ser de stor risk för omfattande induktion på deras ledningar som blir mycket svårhanterad.

De motsätter sig därför denna sträckning. Vill Ellevio gå vidare med denna sträckning kommer Härjeåns att behöva förlägga dessa ledningar som kabel i mark. För att klara redundans och funktionskrav krävs totalt tre kablar fördelade i två separata schakt samt utrustning för Ic-kompensering.

Ellevios bemötande

Ellevio har efter samrådet haft dialog med Härjeåns nät för att diskutera en lösning. För att Härjeåns nät ska kunna utföra drift- och underhållsarbeten på ett säkert sätt har Ellevio föreslagit följande åtgärder:

Ellevio beräknar, bekostar och utför installation av arbetsjordtag på de befintliga 20 kV ledningarna med det mellanrum som är nödvändigt. Beräkningarna och installationen ska utföras enligt elnätsbranschens riktlinjer (EBR). Arbetsjordtagen ska, om möjligt, vara utförda som permanenta jordtag.

Ellevio kommer utföra beräkningarna under projekteringskedet, som påbörjas efter inskickad koncessionsansökan. Syftet med beräkningarna är att ta reda på hur tätt arbetsjordtagen behöver installeras samt om det ska vara yt- eller djupjordtag. Beräkningarna kommer ske på den last som de sökta ledningarna maximalt kan köras på. Installationen av arbetsjordtagen kommer ske i samband med entreprenaden för ny 130 kV dubbelledning.

3.3.2 E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB meddelade i ett e-post 2023-04-05 med ärende nr 202300764 att de inte har några synpunkter.

3.4 Övriga organisationer och föreningar

3.4.1 Naturskyddsföreningen Mitt

Naturskyddsföreningen Mitt meddelar i ett e-post 2023-03-23 att de bedömer att rimlig hänsyn tagits till de naturvärden som identifierats, och att de inte har någon anledning att komma med några synpunkter utan kan acceptera den föreslagna linjedragningen.

3.4.2 Gävleborgs läns ornitologiska förening

Gävleborgs läns ornitologiska förening meddelar i ett e-post 2023-03-22 att de har inget att erinra kring kraftledningsdragningen.

3.4.3 Lantbrukarnas Riksförbund LRF

LRF meddelar att det aktuella samrådet inte berör privat mark och de har därmed inga synpunkter vad gäller korridor för den planerade nya ledningen.

LRF:s kommungrupp i Ånge vill däremot påpeka att 2 kap 3 § miljöbalken tydligt anger att bästa möjliga teknik skall väljas som orsakar minsta möjliga skada och intrång på miljön och andra motstående intressen med hänsyn till produktionsmark, naturmiljö, hälsa och byggnation. Detta gäller även kraftledningar. LRF kan inte se att alternativet markförlagd kabel har utretts för någon sträcka av den nya ledningen och anser därför att en tydlig redovisning av valet av luftledning istället för markförlagd ledning bör ges.

LRF är väl medvetna om den branschöverenskommelse som anger luftburen ledning som standard, men detta kan aldrig undanta energibolagets plikt enligt miljöbalken att redovisa hur bästa möjliga teknik har utretts. Bästa möjliga teknikval skall även ta hänsyn till merkostnader där utöver gräv- och förläggingskostnader även kostnader för externa effekter såsom minskat marknadsvärde för mark och bostäder, minskad koldioxidbindning och minskad brandrisk tas med i beräkningen.

Ellevios bemötande

I MKB kapitel 4.3.1 framgår Ellevios motivering till val av teknik.

3.5 Fastighetsinnehavare

3.5.1 SCA Skog AB

SCA inkom med ett yttrande daterat 2023-04-27. SCAs bedömning är att ledningen över lag påverkar få identifierade naturvärden. SCA har dock identifierat en skoglig försöksyta och vill lyfta fram det planerade naturreservatet, som även omnämns i samrådsunderlaget, och som måste beaktas vid byggnation så att det inte skadas.

SCA anser att det vore bäst att ledningen följer den befintliga ledningen (se karta nedan) i stället för att dras tvärs över flera fastigheter. Detta skapar en större fragmentering av skogsinnehavet och ökar kostnaderna för att bedriva skogsbruk. SCA anser att om den förslagna ledningen är anpassad efter vindpark Östavall ska det alternativet endast väljas om parken går vidare i Ånge kommuns översiktsplan som skulle kunna antas senare i år.

SCA skriver även att på de ställen där ledningen placeras längs med vägsträckning kommer det bli svårt för SCA med avläggsplaceringen. Det kan därför komma att behöva brytas in avläggsslingor. Dessa bör då bekostas av den som vill anlägga elledningen. Den exakta placeringen av dessa föreslås ske i samråd med ledningsägaren.

Ellevios bemötande

När det gäller den skogliga försöksytan har Ellevio kontaktat Skogforsk och de bedömer att en ledningsgata över området inte påverkar försöket negativt.

När det gäller det planerad naturreservatet har Ellevio haft dialog med Länsstyrelsen. Sträckning har, i enlighet med Länsstyrelsen önskemål, lagt där reservatet runt Juån är smalt.

Angående SCA:s förslag på dragning längs med befintlig lokalnätledning enligt kartan ovan. ^[10] Översiktsplanen har varit ute på granskning under september-november 2023. Sökt alternativ för Tovåsen-Alby är anpassat efter den koncessionsgivna Östavalledningen för att samla och minimera intrånget. RWE Renewables har i mars 2023 skickat in ny tillståndsansökan för vindpark, planerna på vindparken är därmed fortsatt aktuella.

Angående avläggsplaceringen är Ellevios bedömning att sökt alternativ endast går mycket korta sträckor längs med befintliga skogsvägar och att det främst handlar om korsningar av dessa vägar.

¹ <https://www.ange.se/kommun-och-politik/politik-och-demokrati/arbete-med-ny-oversiktsplan.html>